

Practor Maurijn overhandigt het magazine Samen Duurzaam aan partners (partner Teva op foto)

MAURIJN ODÉ, PRACTOR
BIJ MBO COLLEGE LELYSTAD
(PROGRAMMA CIRCULAIRE
REGIONALE ECONOMIE)

Onderwijs in de circulaire economie

Leren voor Morgen (LvM) is een Coöperatie van organisaties die zich richten op versterking van duurzaamheid in het onderwijs op alle leerlagen. LvM is tevens de opdrachtgever van de SustainaBul MBO, een ranking voor duurzaamheid in het MBO. Elke maand interviewt LvM iemand van een deelnemende MBO die een bijzonder verhaal over duurzaamheid te vertellen heeft. Dit keer: in gesprek met Maurijn Odé, Practor bij MBO College Lelystad. Hij geeft leiding aan het programma Circulaire Regionale Economie, waarmee MBO College Lelystad een voorloper is in het vormgeven van mbo-onderwijs in samenwerking met de omgeving. **ROOS WEMMENHOVE**

Waarom zijn jullie het programma Circulaire Regionale Economie gestart en wat houdt het in?

Maurijn: 'Binnen MBO College Lelystad hebben we ongeveer drie jaar geleden een subsidieaanvraag gedaan onder het Regionaal Investeringsfonds, die we toegekend hebben gekregen. We wilden onze studenten beter voorbereiden op duurzaamheidsvraagstukken en de energietransitie, omdat dat voor alle bedrijfstakken belangrijk is, en omdat we vonden dat we daar te weinig en te weinig structureel iets mee deden. Onze inzet is dat ál onze studenten in hun curriculum een aantal keer in aanraking komen met het thema duurzaamheid en de circulaire economie en dat we via onderzoek – o.a. in samenwerking met Leren voor Morgen en het Groene Brein – beter zicht krijgen in welke competenties voor duurzaamheid en circulariteit belangrijk zijn. Alles wat we doen, doen we in samenwerking met studenten (uitroepteken!), bedrijven, overheden, onderwijsinstellingen en onderzoekers in de regio. We werken bijvoorbeeld veel met Aeres Hogeschool en Hogeschool Windesheim samen, hebben een structurele samenwerking met ruim 35 bedrijven in de regio en met de provincie, Gemeente Almere en Gemeente Lelystad.

In de praktijk betekent dit dat al onze studenten aan het begin van hun opleiding het vak 'duurzaamheid in beroep' volgen, dat ze tijdens hun stage verslag moeten doen van wat er goed gaat en beter kan op het gebied van duurzaamheid binnen het stagebedrijf, en dat ze een examenopdracht rondom duurzaamheid krijgen. Tussendoor organiseren we Labs4Sustainability: verschillende onderwijsactiviteiten in samenwerking met onze partners. Zo vaart er dit moment een boot met een aantal

*Urban Mining
studenten
– bijdragen
aan een meer
circulaire bouw
door hergebruik
van materialen*

young professionals naar het festival Springtij en staat de reis in het teken van opdrachten rond duurzaamheid. Wat mij betreft zijn juist deze activiteiten heel interessant, omdat het hier - beter dan in de andere curriculumonderdelen - lukt om andere, hybride vormen van onderwijs te realiseren: het type onderwijs dat je eigenlijk wil als het gaat om duurzaamheid.'

Welk belang hebben bedrijven bij deze samenwerking?

Maurijn: 'Er zijn bedrijven waarvoor duurzaamheid en circulariteit al vanaf hun ontstaan core business is, zoals Save Plastics. Zij hebben de reflectie op duurzaamheid wellicht wat minder nodig dan een kapsalon in Lelystad of een autoreparatiebedrijf in Almere. Maar ze hebben allemaal mensen nodig die de transitie naar duurzaamheid kunnen vormgeven, zodat er een bedrijfscultuur ontstaat waarin dat normaal is. Ze hebben er veel baat bij dat hun toekomstige werknemers dat leren, maar willen dat proces ook met hun huidige werknemers ingaan, samen met anderen. Dat kan op microniveau: een student die stage loopt in hun

bedrijf, maar ook op macroniveau: met meerdere bedrijven en onderwijsinstellingen een duurzame, lokaal geproduceerde snack ontwikkelen. We hopen dat we precies dat kunnen bewerkstelligen met dit project: dat je een omgeving creëert waarin je

**'WE WILLEN DAT
DUURZAAMHEID IN DE
TEAMS GEBORGD WORDT'**

samenwerkt aan duurzaamheid in de regio. We zouden dat ook graag meetbaar willen maken: hoeveel we met een bepaald project daadwerkelijk hebben bijgedragen aan CO₂-reductie bijvoorbeeld. Dat is alleen al interessant, omdat het jezelf scherp houdt op je eigen resultaten. Dat is nog wel een uitdaging, daar hebben we de universiteiten ook bij nodig.'

Wat betekent dit programma voor jullie medewerkers? Hoe organiseer je dit op deze schaal?

Maurijn: 'We willen dat duurzaamheid in de teams geborgd wordt. »

André Kuipers tijdens Diner Pensant van Labs4Sustainability in Lelystad op 13 februari 2020 in Stadsboerderij Lelystad

Daarom hebben we een 'sensibiliseringsfase' en een 'professionaliseringsfase'. In de sensibiliseringsfase heeft IVN voor ons workshops gegeven aan de directie en docenten. Tijdens die fase moest elke docent – van bouwopleiding tot opleiding Schoonheidsspecialist – reflecteren op hoe duurzaamheid en circulariteit

**'ALS JE SCHOOL-
OMGEVING DUURZAAM
IS, GEEF JE HET GOEDE
VOORBEELD'**

verband houden met het eigen vakgebied, en het thema voor zichzelf een plek geven. We zijn nu in de professionaliseringsfase. Vanuit de teams hebben docenten fte's gekregen om specifieke vakken te geven én om contact te leggen met het werkveld om te onderzoeken wat ze nog meer kunnen doen om compe-

tenties op het gebied van duurzaamheid te ontwikkelen. Dit moet tot concrete onderwijsactiviteiten leiden, zoals die boottocht naar Springtij. Niet één zo'n project, maar een heleboel van dit soort activiteiten. Daarvoor heb je dus die fte's nodig en bij voorkeur werken zij daarmee ook toe naar grotere programma's. Met Gemeente Almere en Provincie Flevoland werken we bijvoorbeeld in PRICE (Praktijk- en Innovatiecentrum Circulaire Economie), waarin we in bepaalde sectoren (bijvoorbeeld de bouw) naast het aanbieden van een aantal opleidingen ook fieldlabs en basecamps organiseren. Zo ontstaan er plekken waar je kan experimenteren, met mbo en hbo erbij. Belangrijk startpunt voor ons zijn daarin altijd de studenten. We leggen een vraagstuk aan hen voor en organiseren daaromheen een doorlopende leerlijn, in een hybride omgeving.'

Hoe reageren jullie docenten en studenten hierop?

Maurijn: 'Onze studenten vinden het

heel normaal dat ze onderwijs over duurzaamheid en circulariteit krijgen. Zij begrijpen dat dit een belangrijk onderwerp is voor hun beroep.

Wat betreft de docenten: er zijn natuurlijk zoveel meningen als dat er mensen zijn, maar inmiddels snapt iedereen wel dat dit onderwerp urgentie heeft. De docenten de vanuit de teams aangesloten zijn om de koppeling met hun eigen sector te maken vinden dit echt leuk om te doen, al is het helemaal niet gemakkelijk en blijft het een investering om de opgebouwde contacten steeds te onderhouden. We dachten toen we dit project begonnen dat we bij veel mbo's langs konden gaan om te kijken hoe zij dit doen, maar die beweging is nog helemaal niet zo volwassen. We konden niet zomaar afkijken.'

Wat zijn de uitdagingen?

Maurijn: 'We zijn een klein college, met circa 1300 studenten. Dat is overzichtelijk. Bovendien zijn we best een belangrijke toeleverancier voor

het mkb in de regio: onze studenten komen daadwerkelijk als werknemer bij onze partners terecht. De uitdaging is: hoe kan je zo'n programma uitrollen binnen het gehele ROC van Amsterdam - Flevoland met zoveel verschillende colleges en locaties? Er is wel draagvlak, maar je moet genoeg goede mensen op de juiste plek hebben om zoiets op die schaal

'BEDRIJVEN HEBBEN
MENSEN NODIG DIE
DE TRANSITIE NAAR
DUURZAAMHEID
KUNNEN VORMGEVEN'

uit te voeren. En de hele metropool-regio Amsterdam is complexer dan onze regio: er zijn meer scholen die als toeleverancier fungeren, afgestudeerden zijn minder gebonden aan Amsterdam. Het belang van bedrijven en overheden om goede werknemers op te leiden en te selecteren is daardoor minder direct. Het bouwen aan een community, een platform, hart voor de zaak hebben is makke-

lijker vorm te geven als je dat op een klein college doet.'

Afgelopen jaar werden jullie derde in de ranking van de SustainaBul MBO. Wat zijn jullie ambities?

Maurijn: 'Het mooie van het SustainaBul MBO-netwerk van alle scholen en colleges die meedoen is dat je echt samen een beweging maakt. En dat je werkt vanuit de Whole School Approach. Wij deden het op het onderdeel 'samenwerken met de omgeving' heel goed, maar we kunnen met name op bedrijfsvoering echt nog wel een slag maken. Als je zorgt dat je schoolomgeving ook duurzaam is – dat je als school zelf ook meegaat in die transitie - geef je het goede voorbeeld aan je studenten. Dan is je impact nog veel groter. Verder staat het Green ConFest - voor mbo-studenten uit heel Nederland - op het programma op 12 oktober, en daarnaast organiseren we nog een heleboel andere activiteiten. Want ik geloof in dingen doen. Als je iets gaat doen, dan ontstaat er energie waarmee je verder komt.' ■

DE AUTEUR IS NETWERKCOÖRDINATOR MBO
BIJ LEREN VOOR MORGEN

- > Informatie over het [Practoraat Circulaire Regionale Economie](#).
- > Zie [hier](#) informatie over het Green ConFest voor mbo-studenten uit heel Nederland;
- > Voor meer informatie over de Whole School Approach to sustainable development, klik [hier](#);
- > Voor meer informatie over de SustainaBul MBO bekijk [dit filmpje](#) of ga naar [de website](#);
- > Video van het diner pensant in februari 2020 met André Kuiper.

Dit is deel 5 van een reeks waarin Roos Wemmenhove van [Leren voor Morgen \(LuM\)](#) voor Vaktijdschrift Profiel een vertegenwoordiger van een deelnemende MBO met een bijzonder verhaal over duurzaamheid interviewt. Het doel is bewustmaking en bevordering van verduurzaming van de samenleving.

- > Bijdrage 1. Praktisch wereldburgerschap en duurzame ontwikkelingsdoelen in het MBO | uitgave april 2021 | Interview met Dominique Derks, Practor Duurzaam Denken, Duurzaam Doen (Friesland College) |
- > Bijdrage 2. Duurzaamheid in het MBO: laat zien hoe het wél kan | uitgave mei 2021 | In gesprek met Marjan Nijenbanning, Kwartiermaker Food, Life & Innovation en Kennismakelaar Ondernemend Onderwijs Terra MBO Groningen.
- > Bijdrage 3. Duurzaam beroeps-onderwijs | 'Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder' | uitgave juni 2021 | Interview met Froukje Zumbrink en Simone Kleinhout, beiden duurzaamheidscoördinator bij Wellant.
- > Bijdrage 4. 'We moeten in duurzaamheid in het onderwijs gaan investeren.' | uitgave september 2021 | Interview met Rob de Vrind, duurzaamheidscoördinator bij Koning Willem I College

Een bijeenkomst van Labs4Sustainability